

Azi, cînd mă gîndesc la lucrarea mea, o trec în revistă destul de amănunțit: mă gîndesc la un unghi complet nou din care aș fi putut trata subiectul sau la diverși scriitori și cărți asupra cărora m-aș fi putut opri. Să zicem că tocmai beau o cafea la un popas, cu ochii la șoseaua ce se vede prin geamurile uriașe, și, fără veste, îmi vine în minte lucrarea. Atunci chiar îmi face mare plăcere să stau așa acolo, recapitulîndu-mi-o în minte. De curînd m-am jucat chiar cu ideea de a o relua după ce n-o să mai fiu îngrijitoare și voi avea o groază de timp liber. Însă dacă e să fiu sinceră, nu prea cred că o să am chef să fac așa ceva. E vorba doar de o ușoară nostalgie, cu care îmi trec timpul. Mă gîndesc la lucrare în același mod în care m-aș gîndi la un meci de *rounders* de la Hailsham în care am jucat extraordinar sau la nu știu ce controversă de demult, pe care o reiau gîndindu-mă la toate lucrurile deștepte pe care ar fi trebuit să le spun atunci. Doar la nivelul asta – de reverie. Însă, așa cum am mai spus, atunci cînd am ajuns prima oară la Căsuțe, lucrurile au stat cu totul altfel.

La Căsuțe am ajuns opt dintre cei care am părăsit Hailshamul în vara respectivă. Alții s-au dus la Conacul Alb din Țara Galilor ori la Ferma cu Plopi din Dorset. În momentul acela habar nu aveam că toate aceste locuri aveau legături extrem de reduse cu Hailsham. Am ajuns la Căsuțe așteptîndu-ne să găsim o versiune a Hailshamului pentru elevi mai mari și cred că așa le-am și văzut o vreme. Categoric, nu ne gîndeam prea mult la viețile noastre dincolo de Căsuțe și nici la cine sînt cei care le administrează sau la locul acestora în lumea cea mare. La vremea respectivă nici unul dintre noi nu gîndea în asemenea termeni.

Căsuțele erau de fapt ceea ce rămăsese dintr-o fermă ce dăduse faliment cu ani în urmă. Era o casă veche, în jurul căreia se aflau hambare, șoproane și grajduri, transformate în așa fel încît să putem sta în ele. Alte clădiri – de regulă cele de la exterior – practic mai aveau puțin și se prăbușeau, așa că nu

le prea puteam folosi, dar ne simțeam cumva răspunzători pentru ele – în primul rînd din cauza lui Keffers. Acesta era un bărbat în vîrstă și fără chef de viață, care apărea în inspecție cu duba lui plină de noroi de două sau trei ori pe săptămîină. Nu-i prea plăcea să vorbească cu noi și felul în care se plimba peste tot, oftînd și clătînd din cap a dezgust, implica faptul că niciodată nu făceam destul pentru a avea grijă de acel loc. Dar nu era deloc clar ce anume voia să facem. La sosire ne arătase o listă cu treburi pe care le aveam de făcut, iar elevii aflați deja acolo – „veteranii”, cum le spunea Hannah – își făcuseră de mult un sistem de ture, pe care îl respectam extrem de conștiincioși. În afară de faptul că îi spuneam cînd plouă prin acoperiș sau dacă se spargea vreo țevă și să ștergem apa după aceea, nu prea mai puteam face noi mare lucru.

Vechea fermă – inima Căsuțelor – avea mai multe șeminee în care puteam arde buștenii tăiați și așezați în stive în hambarele exterioare. Altfel, trebuia să ne mulțumim cu niște radiatoare mari și pătrătoase. Problema cu ele era că funcționau cu canistre de gaz și, în afara cazului în care era extrem de frig, Keffers era destul de zgîrcit cu ele. Îl rugam mereu să ne lase o rezervă mai mare, însă el scutura mohorit din cap, de parcă îi era teamă să nu le folosim în nu știu ce alt scop sau să dăm foc la casă. Așa că îmi amintesc că, în afara lunilor de vară, trăgeam un frig cumplit. Te îmbrăcai cu cîte două, chiar și trei pulovere și îți înghețau blugii pe tine. Cîteodată stăteam toată ziua cu bocancii în picioare, lăsînd dire de noroi și de apă prin toată casa. Văzînd asta, Keffers clătina iar din cap, însă cînd îl întrebam ce altceva puteam face, podelele fiind în starea în care erau, nu spunea nimic.

Știu că sună destul de rău ce zic, însă pe nici unul dintre noi toate astea nu îl deranjau absolut deloc. Făceau parte din farmecul Căsuțelor. Și totuși dacă ne-ar fi întrebat cineva, mai cu seamă în primele zile, cei mai mulți dintre noi am fi recunoscut

că ne e dor de paznici. Cîțiva chiar au încercat o vreme să se gîndească la Keffer ca la un fel de paznic, însă el nici n-a vrut să audă. Cînd venea cu dubița lui, te duceai să-l saluți și el se uita la tine ca la un nebun. Însă asta era alt lucru ce ni se repetase la nesfîrșit: că după Hailsham nu vor mai exista paznici, așa că trebuie să avem grijă unii de alții. Și așa zice că, una peste alta, Hailshamul ne-a pregătit bine pentru asta.

Cei mai mulți dintre apropiații mei de la Hailsham au ajuns în vara aia la Căsuțe. Nu m-ar fi deranjat să fie cu noi și Cynthia E. – fata care spusese atunci, în Sala de Artă, că eu așa fi „urmașa naturală” a lui Ruth –, însă ea s-a dus la Dorset cu prietenii ei. Iar Harry, băiatul cu care mai aveam puțin și făceam sex, am auzit că s-ar fi dus în Țara Galilor. Însă grupul nostru a rămas împreună. Și dacă ne era dor de ceilalți, ne spuneam că nu ne împiedică absolut nimic să ne ducem să le facem o vizită. În ciuda lecțiilor cu harta în față ale lui Miss Emily, habar nu aveam care sînt distanțele reale și cît de greu sau de ușor e să vizitezi un anumit loc. Vorbeam despre cum o să ne ia cu mașina veteranii cînd se duceau în excursii sau cum, în timp, vom învăța și noi să conducem, după care vom fi în stare să-i vedem ori de cîte ori aveam chef.

Firește, în realitate – mai ales în primele luni – rareori ieșeam din perimetrul Căsuțelor. Nu ne plimbam nici măcar prin zonele din jur și niciodată nu rătăceam prin satul din apropiere. Nu știu de ce anume ne era frică. Știam cu toții că nu ne va opri nimeni dacă plecăm, cu condiția să ne întoarcem la ora și în ziua trecute în registrul lui Keffer. În vara în care am venit, vedeam întruna veterani făcîndu-și bagajele și rucsacurile și plecînd cîte două-trei zile, cu o aparentă detașare ce nouă ne dădea fiori. Îi priveam cu uimire, întrebîndu-ne dacă vara următoare vom face și noi la fel. Evident, așa s-a și întimplat, dar în acele prime zile ni se părea absolut imposibil. Trebuie să vă amintiți că pînă la ora respectivă nu ieșiserăm niciodată din Hailsham și orice lucru,

oricît de mic, ne buimăcea. Dacă mi-ar fi spus cineva că, nu mai tirziu de un an, nu numai că voi ajunge să am obiceiul să fac plimbări îndelungate de una singură, ci că voi învăța chiar să conduc o mașină, i-aș fi spus că e nebun.

Pînă și Ruth a părut tulburată în ziua însorită în care microbuzul ne-a lăsat în fața fermei, a făcut un ocol în jurul micului lac și a dispărut în sus pe deal. În depărtare se vedeau coline care ne aminteau de cele pe care le vedeam de la Hailsham, însă acestea păreau extrem de stranii, ca atunci cînd desenezi chipul unui prieten și desenul aproape că seamănă, dar chipul care te privește de pe foaie îți dă cumva fiori. Însă măcar era vară, iar la Căsuțe încă nu era cum avea să fie peste doar cîteva luni, cu toate băltoacele alea cu gheață și pămîntul înghețat bocnă. Locul arăta frumos și primitiv, iar iarba era lăsată să crească în voie – o noutate pentru noi. Am rămas toți opt strînși unii într-alții și ne-am uitat la Keffers cum intră și iese din fermă, așteptîndu-ne să ni se adreseze în orice moment. Însă el n-a făcut-o și tot ce-am auzit de la el a fost cum bombăne iritat în barbă, referindu-se la elevii care locuiau deja acolo. O dată, în timp ce se îndrepta spre duba lui, ne-a aruncat o privire mohorîtă, după care s-a întors în clădirea fermei și a închis ușa în urma lui.

Nu mult timp după asta însă veteranii, care se amuzaseră copios uitîndu-se la figurile noastre jalnice – exact așa cum aveam să facem și noi în vara următoare –, au ieșit și ne-au luat în primire. Dacă stau să mă gîndesc bine, acum îmi dau seama că au făcut tot ce le-a stat în putință pentru a ne ajuta să ne instalăm. Dar chiar și așa, acele prime săptămîni au fost destul de ciudate și eram extrem de fericiți că ne avem unii pe alții. Întotdeauna mergeam peste tot împreună și ne petreceam o mare parte din zi uitîndu-ne ca proștii la ferma din jur, fiindcă nu știam ce altceva să facem.

E amuzant cînd îmi aduc aminte cum era atunci, la început, fiindcă dacă mă gîndesc la cei doi ani de la Căsuțe, toate sentimentele astea de spaimă și tulburare nu se potrivesc în nici un fel cu restul. Azi, dacă cineva pomenește de Căsuțe, îmi vin imediat în minte toată fișiala lejeră, în voie, dintr-o cameră în alta și lincezeala plăcută în care ne petreceam după-amiaza, apoi seara și mai apoi noaptea. Îmi vin în minte grămada mea de cărți în ediții ieftine, cu pagini care abia se mai țineau una de alta și arătau de parcă erau scoase din mare. Îmi amintesc cum le citeam, tolănită pe burtă în iarbă, în după-amiezile călduroase și cum părul – pe care mi-l lăsasem lung – îmi cădea mereu pe față. Îmi vin în minte diminețile cînd mă trezeam în camera mea de la mansarda Hambarului Negru și auzeam glasurile elevilor de afară, din curte, certîndu-se pe poezie sau filozofie, dar și iernile lungi, micul dejun în bucătăriile aburite, volutele discuțiilor din jurul mesei, legate de Kafka, Picasso. Așa era mereu la micul dejun. Nu erai niciodată întrebăat cu cine ai făcut sex noaptea trecută sau de ce nu își mai vorbesc Larry și Helen.

Însă atunci cînd mă gîndesc la Căsuțe, îmi dau seama că și imaginea noastră din acea primă zi, strînși unul într-altul în fața fermei, se integrează destul de bine în toate acestea. Fiindcă, poate, într-un anume fel, am fost incapabili să le lăsăm în urmă cu adevărat. Fiindcă undeva, în adîncul sufletului, o parte din noi a rămas mereu așa: înspăimîntată de lumea din jurul nostru și – oricît de tare ne-am fi disprețuit pentru asta – lipsită de forța necesară pentru a ne părăsi unul pe celălalt.

Veteranii, care, firește, nu erau deloc la curent cu istoria relației dintre Tommy și Ruth, i-au tratat ca pe un cuplu consacrat, iar asta a umplut-o de încîntare pe Ruth. În primele săptămîni de după sosirea noastră acolo a făcut tot ce-a putut ca să le demonstreze acest lucru, înconjurîndu-l încontinuu pe Tommy cu brațul și cîteodată chiar lipindu-se de spatele lui

în prezența altora. Ei bine, lucrurile de felul ăsta erau absolut în regulă la Hailsham, dar aici, la Căsuțe, păreau pur și simplu o dovadă de imaturitate. Cuplurile de veterani nu se dădeau niciodată în spectacol în public, purtându-se cît se poate de decent, așa cum se poartă o mamă și un tată într-o familie normală.

Am remarcat însă un lucru în legătură cu aceste cupluri de veterani de la Căsuțe – ceva ce Ruth, cu toată atenția pe care le-o acorda, nu a observat – și anume faptul că multe din comportamentele pe care le afixau erau copiate de la televizor. Revelația acestui fapt am avut-o la un moment dat uitîndu-mă la cuplul Susie și Greg – probabil cei mai în vîrstă elevi de la Căsuțe, despre care se spunea că, practic, „răspund” de acest loc. Ori de cîte ori Greg începea să vorbească despre Proust sau mai știu eu cine, ea avea următoarea reacție: ne zîmbea, își dădea ochii peste cap și rostea în șoaptă, extrem de teatral, dar totuși audibil: „Ai milă, Doamne!” La Hailsham aveam program redus de televizor, iar la Căsuțe era la fel, deși nu ne împiedica nimeni să ne uităm toată ziua dacă voiam. Doar că nimeni nu se prea înnebunea după asta. Dar exista cîte un televizor la fermă și în Hambarul Negru și eu mă mai uitam din cînd în cînd. Așa mi-am dat seama că treaba asta cu „Ai milă, Doamne!” vine de la un serial american, unul din cele cu public care rîde la tot ce spune sau face cineva. Era un personaj – o femeie corpolentă, ce locuia vizavi de personajele principale – care făcea exact ca Susie. Și de fiecare dată cînd soțul ei începea să țină un discurs interminabil, publicul aștepta ca ea să-și dea ochii peste cap și să spună „Ai milă, Doamne!”, ca să izbucnească în hohote uriașe de rîs. În clipa în care mi-am dat seama de asta, am început să remarc și alte lucruri pe care veteranii le împrumutaseră de la programele TV: felul în care gesticulau unul în prezența celuilalt sau cum stăteau pe canapea unul lîngă altul, ba chiar și modul în care se certau și ieșeau ca o furtună din cameră.